

Костусяк Н. М.

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ДИНАМІЧНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНСЬКОМУ НАУКОВОМУ МОВОВИРАЖЕННІ

У статті проаналізовано засвідчені у фахових наукових виданнях «Українська мова», «Лінгвістичні студії» і «Мовознавство» за 2025 рік динамічні процеси, які віддзеркалюють специфіку сучасного академічного текстотворення. Виявлено, що ознаки мовних зрушень реалізують одиниці, які зазнали словотвірного, орфографічного й граматичного перевнормування. Їм притаманна різна продуктивність у досліджуваних наукових виданнях. Тенденційність до використання оновленого словникового інструментарію, що відповідає живомовним національним традиціям, найбільшою мірою характерна для студій, опублікованих у журналі «Українська мова». Ідеться про активне функціонування відіменникових прикметників із продуктивним суфіксом *-н-* (*термінологічний* та ін.), а також дієслів та іменників із постпозитивними морфемами відповідно *-юва* (*функціювати*) і *-нн-* (*функціонування*). В аналізованому часописі трапляються орфографічно перевнормовані інішомовізми з буквосполученням *ав*, ужитим на місці задекларованої в попередніх правописних кодексах єдиної рекомендованої сполуки літер *уа* (*давреа́т*). Простежено, що ознаки граматичної динаміки виявляють субстантиви третьої відміни родового відмінка однини із закінченням *-и* (*особистости* та ін. – 65,7 % від засвідчених у всіх проаналізованих виданнях) та іменники – назви неістот другої відміни в давальному відмінку з флексіями *-ові*, *-еві* (*-єві*).

Простежено, що прикметникові деривати, які містять приєднану до твірної основи на *-ій-* постпозитивну морфему *-н-* (*синонімічний* та ін.), дієслово *функціювати* й утворений від нього іменник *функціонування* представлені в писемній академічній комунікації наукового видання «Лінгвістичні студії». У цьому часописі трохи меншою мірою, ніж у журналі «Українська мова», трапляються форми іменників третьої відміни з флексією *-и* в родовому відмінку однини (*художности* – 29,1 % від загальної кількості слововживань), а також серед субстантивів чоловічого роду на позначення неістот зрідка вжиті форми на *-ові*, *-еві* (*-єві*) у місцевому відмінку.

З'ясовано, що найнижчий рівень вияву динамічних мовних процесів віддзеркалює писемна академічна комунікація журналу «Мовознавство». У публікаціях зазначеного видання засвідчені ознакові слова на *-ічний/-ичний* (*термінологічний* та ін.), *-ональний* (*функціональний*) і структурно близькі дієслівні (*функціонувати*) й іменникові (*функціонування*) форми. Фрагментарно вжиті іменники третьої відміни родового відмінка однини із закінченням *-и* (5,2 %), які кількісно поступаються граматичним формам на *-і*.

Ключові слова: академічна комунікація, науковий стиль, інішомовізм, прикметник, іменник, дієслово, словотворення, суфікс, динамічні процеси в мові.

Постановка проблеми. Сучасний лігвоакадемічний простір вирізняє значна кількість студій, які віддзеркалюють основні вектори наукового пошуку з тієї чи тієї вузькогалузевої сфери. Нині виявляють актуальність праці, присвячені питанням психо-, соціо-, етно- й медіалінгвістики, дискурсології, лінгвокультурології, когнітивного та комунікативного мовознавства тощо. Їхня спільність полягає в оприявленні головних набутків, критичному аналізі, узагальненні й поглибленні раніше висунутих тез, передаванні власних міркувань, які не тільки засвідчують наукову компетентність автора, а й слугують основою

продукування нових концептуальних ідей. У процесі академічного текстотворення важливу роль відіграє рівень володіння мовою, уміння дослідника за допомогою правильно дібраного словникового арсеналу не тільки донести до реципієнтів результати своєї роботи, а й, керуючись нормами професійної етики та вміло реалізуючи комунікативні стратегії, викликати зацікавлення в інших науковців. Слушними в цьому плані вважаємо міркування М. Баган: «Важливою запорукою успішної наукової діяльності є комунікативна вправність мовця, дотримання ним норм сучасної української літературної мови,

уміння добирати оптимальні виражальні засоби в межах різних наукових підстилів та жанрів мовлення» [2, с. 367]. Усе це засвідчує, що проблеми академічного дискурсотворення загалом та наукового мововираження зокрема належать до важливих й актуальних.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Мовний інструментарій сучасного наукового дискурсу частково проаналізований у сучасній фаховій літературі. Мовленнєва специфіка академічної комунікації, типологія помилок у різножанрових працях, питання мовного етикету в науковій сфері віддзеркалені у виданні О. Горошкіної й Т. Грубої [8]. М. Баган порушила проблему ненормативності та стилістичної невмотивованості вжитих у наукових текстах кліше й запропонувала комунікативно доцільні й кодифіковані варіанти [2]. У низці студій зацентровано увагу на реалізації правописних змін у текстах різних стилів, фрагментарно й наукового [14; 22]. Заслужують на увагу праці, у яких описано перевнормовані деривати, утворені відповідно до питомих ознак сучасної української літературної мови [6; 7]. Зазначені вектори студіювання, попри різновимірність й актуальність, охоплюють не всі питання, що виявляють стосунок до сучасної наукової комунікації. До низки важливих завдань сучасного лінгвіста належить вільне володіння термінологічною лексикою, а також основами мовної та мовленнєвої культури, що важливо розглянути зокрема й у проєкції на зміни, запропоновані в «Українському правописі» [20].

Постановка завдання. Мета статті – простежити особливості використання модельованого відповідно до чинних норм словникового інструментарію, уживання його з огляду на дотримання вимог наукового стилю та рекомендації, регламентовані новою редакцією «Українського правопису» [20]. Зазначені вектори дають змогу окреслити динаміку українського мововираження в сучасних лінгвістичних працях і з'ясувати продуктивність уживання тих чи тих дериватів та граматичних форм у досліджуваних текстах. На об'єктивність теоретичних положень скерований фактичний матеріал – наукові студії, надруковані у відомих фахових виданнях, зокрема науково-теоретичних журналах «Українська мова» і «Мовознавство» та збірнику наукових праць «Лінгвістичні студії» за 2025 рік.

Виклад основного матеріалу. Тексти наукового стилю доцільно інтерпретувати щонайменше у двох аспектах: з одного боку, у площині

шаблонності, відповідності академічним канонам та стильовим стандартам, а з іншого – у руслі нормативності, а також мовної динаміки, що корелює з національним традиціям словотворення, ортографії й граматики. Узявши за основу вказану дихотомію, зазначимо, що в опрацьованих текстах простежуємо тяглість тенденції у виживанні низки перевнормованих дериватів. Ідеться про утворені від іменників на *-ія* похідні прикметники із суфіксом *-н-*. Описуючи словотвірну структуру таких іншомовних одиниць, К. Городенська принагідно зацентувала увагу на сфері їхнього використання: «Перевнормовані прикметники поки що вживають в індивідуальних мовних практиках, передусім автори у своїх наукових працях» [7, с. 94]. Укладений корпус фактичного матеріалу з прикметниками, які містять приєднану до твірної основи на *-ій* постпозитивну морфему *-н-*, структурують реченнєві конструкції, дібрані переважно із журналу «Українська мова». У вказаному виданні раніше домінантні слова на зразок *аналогічний, термінологічний, омонімічний, синонімічний, морфологічний, фонологічний*, твірною основою яких слугують субстантиви відповідно *аналогія, термінологія, омонімія, синонімія, морфологія, фонологія*, значно поступаються похідним одиницям *аналогійний, термінологійний, омоніміїний, синоніміїний, морфологійний, фонологійний*. Меншою мірою перевнормовані деривати трапляються в часописі «Лінгвістичні студії». Натомість автори науково-теоретичного видання «Мовознавство» послуговуються тільки ознаковими словами на *-ічний / -ичний*. Наприклад: *Більшість дослідників причиною її появи вважали **аналогійне** вирівнювання в парадигмі...* [15, с. 26]; *Останнім часом набуває поширення думка, що **термінологійні** словники перебувають на межі між словниками енциклопедичного і лінгвістичного типів* [11, с. 70]; *Безпідставне стирання звукових відмінностей між такими формами в мовленнєвій практиці ускладнює комунікацію, розширює спектр **омоніміїних** явищ і тим самим піддає один із основних принципів мовної системи – прагнення до економії мовних засобів* [10, с. 32]; *Особливе місце в структурі парадигматичних відношень посідають **синоніміїні**, що демонструють наявність у мові слів, близьких або тотожних за значенням, та репрезентованих різними лексемами* [12, с. 116]; *Рівність / нерівність двох відношень у **морфологійній** парадигмі стосується насамперед відношень між системою форм і системою значень...* [13, с. 84];

Найпродуктивнішим **неморфологічним** способом термінотворення є морфолого-синтаксичний, а саме – субстантивізація [16, с. 131]. Зазначений словотвірний тип відповідає живомовним національним традиціям й усталеним дериваційним нормам. На переконання М. Гінзбурга, «заміна усталених термінологічних прикметників правильними із словотвірного погляду конче потрібна, щоб забезпечити системність української термінології й сприяти захисту самобутності українського словотворення перед напливом нових запозичень» [6, с. 28]. У писемній академічній комунікації прикметники, які формують зазначений словотвірний тип, іноді слугують твірною базою для похідних прислівників: *Цитати розташовані хронологічно, у межах одного джерела...* [11, с. 75].

Осібного коментаря потребують слова, мотивовані субстантивом *функція*. Ідеться про різнотипність творення прикметників, а також спільнокореневі дієслова й іменники, пор.: *функційний, функціювати, функціювання і функціональний, функціонувати, функціонування*. У науково-теоретичному журналі «Українська мова» й часописі «Лінгвістичні студії» приблизно однакова кількість мовних одиниць обох моделей: *Актуальність вивчення таких відношень є очевидною: визначення функційного статусу слова в системі діалектної лексики неможливе без розгляду його як мовної одиниці, що має значення й перебуває у зв'язках з іншими елементами єдиного цілого* [12, с. 115]; *Терміни-аббревіатури варто зарахувати до однослівних термінів, адже вони функціують в реченні як неподільна одиниця* [16, с. 134]; *Тож створення вимовного стандарту забезпечує додаткові переваги для повноцінного функціонування державної мови як засобу публічного спілкування* [10, с. 28]; *Актуальний висновок: сьогодні в Україні важливо, щоб знання інших мов, зокрема російської, англійської, не загрожувало повноцінному функціонуванню державної мови* [18, с. 189]. У писемній академічній комунікації видання «Мовознавство» представлені тільки лексеми *функціональний, функціонувати, функціонування*. Ми схилиємося до думки про те, що семантично близькі з іменником *функція* деривати *функційний, функціювати, функціювання*, у моделюванні яких беруть участь продуктивні в українській мові суфікси відповідно *-н, -юва, -ни*, більшою мірою відповідають національним традиціям словотворення. Аналізуючи ад'єктив *функційний*, К. Городенська стверджує, що він зафіксований

у перекладних словниках середини та кінця минулого сторіччя. «Саме тому правильно говорити про актуалізацію прикметника *функційний* як один із часткових виявів загальної тенденції до посилення ролі національних словотвірних зразків, яку спостерігаємо в сучасній мовній практиці» [7, с. 97]. Дослідниця не заперечує наявності в українській мові прикметника *функціональний*, проте його дериваційною основою вважає інші лексеми: «За своєю структурою та значенням він пов'язаний з іменниками *функціоналізм і функціонал*» [7, с. 97].

Стосунок до перевнормування виявляють віддієслівні іменники на *-ня*, які за значенськими параметрами відповідають раніше вживаним дериватам із суфіксами *-к, -ч*, пор.: *підготування і підготовка, передавання і передача*, наприклад: *А в авторському есе Наталії Нагорної продемонстровано підготування до етеру з передової, коли в землянці втомлені бійці прикривали екран ноутбука, який блимав у темряві* [19, с. 44]; *... тосовно інішомовних топонімів у сучасній мовленнєвій практиці виникають труднощі, зумовлені браком чітких фонетико-графічних правил їх передавання в українській мові* [5, с. 90].

До суфіксальних дериватів, засвідчених у досліджуваних текстах, належить іменник *складник*, який, за нашими спостереженнями, науковці все частіше вживають в академічній комунікації замість субстантивованого слова *складова*, що корелює з російським відповідником: *Міфологічний складник людської психіки не залежить від рівня емпіричних знань (цивілізованості)* [3, с. 11]; *Проставлення чоловічої і жіночої сутності є обов'язковим складником людського буття і сягає коренями глибокої давнини* [21, с. 53]; *Метамова лінгвістики – і лінгвістична термінологія як невід'ємний складник цієї системи – та мова-об'єкт, як відомо, цілком збігаються в плані вираження, що додатково ускладнює термінотворення* [1, с. 4].

Як відомо, основні правила вживання граматичних форм регламентує «Український правопис» [20], нова редакція якого порівняно з попередніми виданнями містить певні зміни. У проєкції на оновлені рекомендації розглянемо особливості мововираження в студіях, надрукованих у досліджуваних наукових журналах. Насамперед зацентруємо увагу на іншомовізмах, що відповідно до зазначених в «Українському правописі» рекомендацій структурують групу варіантних, як-от: *аудиторія й авдиторія, лауреат і лавреат* та ін. [20, с. 162]. Лексеми цього різновиду

зрідка трапляються в досліджуваних статтях, проте зпоміж ужитих у виданні «Українська мова» лінгвісти надають перевагу тим, у яких уникнуто збігу голосних /ау/ й використано буквосполучення *ав*: *За написання монографії М. П. Лесюк став лавреатом обласної літературної премії імені Василя Стефаника* [4, с. 123].

Серед запропонованих у новій редакції «Українського правопису» змін чільне місце посідають варіантні форми іменників жіночого роду третьої відміни родового відмінка однини. Нагадаємо, що в правописному кодексі рекомендовано вживати субстантиви «на -ть після приголосного, а також слова *кров, любов, осінь, сіль, Білорусь, Русь*» [20, с. 128] із флексіями -і та -и. Як відомо, виявом притомих граматичних ознак української мови є закінчення *и*, витіснене в 30-их роках минулого століття з метою наближення до російськомовних норм. Зазначені аргументи, а також розпочата Росією велика війна стали вагомим чинником активізації форм на -и в наукових публікаціях журналу «Українська мова», наприклад: *Зауважимо, що суто лінгвістичне визначення мовної особистості обмежує її аналіз на інтерпретацію, оскільки не актуалізує психічний аспект мовної діяльності...* [3, с. 4]; *Така тенденція наукових пошуків природно зумовлює використання в різних наукових парадигмах тих самих концептуальних понять та термінологічних позначень, що призводить до їх аморфності і невизначеності* [3, с. 4]; *Це було перше в історії болгарської писемності послідовне відбиття так званої новоболгарської форми* [15, с. 28]; *Крім того, у слов'ян Дажбог був богом морального світла, мудрості, найвищого всевідання, суспільного порядку і громадянськості* [19, с. 45]. Кодифіковані форми на -и рідше трапляються в часописах «Мовознавство» і «Лінгвістичні студії»: *У вступних заувагах «Написання лінгвістичної біографії непересічної постаті» автор робить досить повний аналіз написаного про вивчення творчості Куліша загалом і мови його творів зокрема* [17, с. 83]; *Пантелеймон Куліш свідомо в своєму баченні розвитку української мови вводив терміни, які б показували зв'язок сучасності з найдавнішими періодами нашої писемності...* [17, с. 84]; *Мовлення Василя Стефаника: багатство та розмаїття художності* [9, с. 165]; *Назви простору здебільшого увиразнені кольороепітетами..., актуалізаторами внутрішніх якостей тих чи тих локативних реалій..., їх належності і/чи закріпленості...* [9, с. 169].

В «Українському правописі» наділено варіантними формами й субстантиви чоловічого роду. Зокрема, іменники другої відміни в давальному відмінку рекомендовано вживати із закінченнями -ові / -у та -еві (-єві) / ю [20, с. 102], серед яких у мовній практиці зазвичай надають перевагу флексіям -у, -ю, якщо вони оформлюють назви неістот. Водночас в опрацьованих наукових публікаціях простежуємо тенденційність до функціонування слів цього значеннєвого діапазону із закінченнями -ові, -еві (-єві), наприклад: *У науковому доробкові вченого понад 450 наукових і публіцистичних праць* [4, с. 118]. Фрагментарно в академічній комунікації використовують зазначену флексію для оформлення іменників місцевого відмінка: *Окрім системи закінчень, ненаголошений голосний [и] може опинятися в абсолютному кінці незмінюваного слова в складі суфікса, наприклад у незмінюваних дієслівних формах відчувши, лóвлячи (дієприслівникові), бáчити, слóхати (інфінітивові), та в прислівниках – навві́передки, де́коли* [10, с. 31]. Форми аналізованого зразка виявляємо в науково-теоретичному виданні «Українська мова» та «Лінгвістичні студії».

Висновки. Отже, писемна академічна комунікація виявляє ознаки мовного динамізму, реалізованого одиницями, що зазнали словотвірного, орфографічного й граматичного перевнормування. Їм притаманна різна продуктивність у наукових виданнях «Українська мова», «Лінгвістичні студії» і «Мовознавство», які вийшли друком упродовж 2025 року. Тенденційність до використання оновленого словникового інструментарію, що відповідає живомовним національним традиціям, найбільшою мірою характерна для студій, опублікованих у журналі «Українська мова». Ідеться про активне функціонування відіменникових прикметників із продуктивним суфіксом -н- (термінологічний, омонімічний, морфологічний та ін.), а також дієслів та іменників із постпозитивними морфемами відповідно -юва- й -нн-. В аналізованому часописі трапляються орфографічно перевнормовані іншомовізми з буквосполученням *ав*, ужитим на місці задекларованої в попередніх правописних кодексах єдиної рекомендованої сполуки літер *уа* (лавреат). Ознаки граматичної динаміки виявляють субстантиви третьої відміни родового відмінка однини із закінченням -и (65,7 % від засвідчених у всіх виданнях) та іменники – назви неістот другої відміни в давальному відмінку з флексіями -ові, -еві (-єві).

Прикметникові деривати, що містять приєднану до твірної основи на *-ій-* постпозитивну морфему *-н-*, дієслова на *-ювати* й утворені від них іменники на *-ння* представлені в писемній академічній комунікації видання «Лінгвістичні студії». У цьому часописі меншою мірою, ніж у журналі «Українська мова», функціують форми іменників третьої відміни з флексією *-и* в родовому відмінку однини (29,1 % від загальної кількості слововживань), а також серед субстантивів чоловічого роду на позначення неістот трапляються форми на *-ові*, *-еві* (*-єві*) у місцевому відмінку.

Найнижчий рівень вияву динамічних мовних процесів віддзеркалює писемна академічна

комунікація журналу «Мовознавство», у публікаціях якого засвідчені ознакові слова на *-ічний* / *-ичний* (термінологічний, омонімічний, морфологічний та ін), *-ональний* (функціональний) і структурно близькі дієслова та іменники. До фрагментарно вжитих належать субстантиви третьої відміни родового відмінка однини із закінченням *-и* (5,2 %), які кількісно поступаються граматичним формам на *-і*.

Перспективу дослідження становить опис притаманних науковим текстам стандартизованих сполук, що відповідають канонам академічного письма, а також дослідження ненормативних мовних формул та моделювання їхніх нормативних корелятивів.

Список літератури:

1. Андрієнко А., Скопненко О. Відродження мови як поняття і термін: проблеми дефініції, соціокультурний і соціолінгвістичний аспекти вживання. *Мовознавство*. 2025. № 1 (340). С. 3–20.
2. Баган М. Кліше в сучасному українському науковому дискурсі: культуромовний і комунікативний аспекти. *Граматичний простір сучасної лінгвоукраїністики. Катерині Григорівні Городенській*. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. С. 367–374.
3. Барчук В. Структура мовної особистості: психолінгвістичний та етнолінгвістичний аспекти. *Українська мова*. 2025. № 1 (93). С. 3–23.
4. Бігусяк М. «Праця була вінцем його щоденного буття і щоденного чину»: спогад про відомого мовознавця Миколу Лесюка (25.02.1940–12.11.2024). *Українська мова*. 2025. № 1 (93). С. 117–125.
5. Богомолець-Бараш О. Позаукраїнський світ в українському діалектному просторі: погляд крізь призму пропріальної лексики. *Українська мова*. 2025. № 1 (93). С. 89–106.
6. Гінзбург М. Пропозиції щодо творення прикметників від запозичених термінів на *-графія*, *-логія*, *-метрія*, *-скопія*. *Термінологічний вісник*. 2021. Вип. 6. С. 18–33. URL: <https://surl.lu/wdqtcр> (дата звернення: 02.06.2025).
7. Городенська К. Морфолого-словотвірне перевнормування запозичених прикметників в усталених словосполученнях. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія*. 2020. Вип. 1 (43). С. 92–99.
8. Горошкіна О., Груба Т. Українська наукова мова: теорія і практика : навчально-методичний посібник. Суми: Університетська книга, 2023. 108 с.
9. Загнітко А. Мовлення Василя Стефаника: Багатство та розмаїття художності. *Лінгвістичні студії*. 2025. Вип. 49. С. 165–177.
10. Кадочнікова О. Вимова ненаголошених голосних [e], [и] в закінченнях та кінці слова: теоретичні засади, лексикографічне представлення, дидактичні підходи. *Лінгвістичні студії*. 2025. Вип. 49. С. 27–41.
11. Казимирова І. Досвід і перспективи української історичної лінгвотермінографії в загальнослов'янському контексті. *Українська мова*. 2025. № 1 (93). С. 69–77.
12. Клименко Н. Дублетно-синонімічні відношення в лексиці східностепових говірок Донеччини. *Лінгвістичні студії*. 2025. Вип. 49. С. 115–127.
13. Колесников А. Морфологічна парадигма в контексті діалектної граматики. *Українська мова*. 2025. № 1 (93). С. 78–88.
14. Костусяк Н., Заваринська І., Римар Н. Сучасні тенденції функціонування варіантних форм іменників жіночого роду. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*, 2023. Т. 34 (73), № 1, ч. 1. С. 31–36. URL: <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2023.1.1/06> (дата звернення: 08.04.2025).
15. Коца Р. Історія форми займенника першої особи множини у слов'янських мовах. *Українська мова*. 2025. № 1 (93). С. 24–42.
16. Лазарчук Д. Українська прикордонна термінологія: особливості структури. *Лінгвістичні студії*. 2025. Вип. 49. С. 128–137.
17. Мойсієнко В. Що було робити зі старорущиною при утвердженні української літературної мови на народній основі? Або чому тексти церковнослов'янською мовою сприймаємо як російські

[Рец. на: Даниленко А. Від Біблії до Шекспіра: Пантелеймон Куліш і формування української літературної мови / пер. з англ. Петра Тарашука. Київ: Критика, 2023. 432 с., іл., бібліогр. покажч.]. *Мовознавство*. 2025. № 2 (341). С. 83–88.

18. Струганець Л. Соціолінгвістичні студії в умовах російсько-української війни. *Лінгвістичні студії*. 2025. Вип. 49. С. 186–193.

19. Таран А. Вторинні номінації в контексті повномасштабної війни Росії проти України. *Українська мова*. 2025. № 1 (93). С. 43–51.

20. Український правопис. Київ: Наукова думка, 2019. 392 с.

21. Шкіцька І. Опозиція «чоловіче – жіноче» у польських і українських пареміях. *Українська мова*. 2025. № 1 (93). С. 52–68.

22. Kostusiak N., Shulska N., Mamosiuk O., Polyvach M., Kauza I., Zavarynska I. Variant Paradigm of Ukrainian Nouns in the Context of Codification, Modern Media and Scientific Speech. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*, 2023. Vol. 13, issue 1, spec. issue XXXII. P. 105–114. URL: http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/130132/papers/A_20.pdf (дата звернення: 12.05.2025).

Kostusiak N. M. DYNAMIC PROCESSES IN UKRAINIAN SCIENTIFIC LANGUAGE EXPRESSION

*The article analyzes dynamic linguistic processes documented in the 2025 issues of the scholarly journals “Ukrainian Language”, “Linguistic Studies” and “Linguistics”. These processes reflect the specific features of contemporary academic text production. It has been found that the indicators of linguistic shifts are manifested in lexical units that have undergone derivational, orthographic, and grammatical re-standardization. The productivity of these units varies across the analyzed journals. A marked tendency toward the use of updated lexical resources – aligned with living national language traditions – is most evident in the studies published in “Ukrainian Language”. This includes the active usage of denominal adjectives with the productive suffix -н- (e.g., *термінологічний*), as well as verbs and nouns with postpositive morphemes -юва- (e.g., *функціювати*) and -нн- (e.g., *функціювання*), respectively. The journal also features orthographically re-standardized loanwords with the letter combination *av*, used in place of the previously codified and exclusively recommended *ya* (as in *давреам*), instead of *лауреам* from earlier orthographic conventions. Grammatical shifts are also evident in the increased usage of third-declension nouns in the genitive singular with the ending -и (e.g., *особистості*), which account for 65.7% of all such occurrences across the analyzed publications. Additionally, second-declension inanimate nouns in the dative case exhibit forms with the endings -ові, -еві (-єві).*

*It has been observed that adjectival derivatives containing the postpositive morpheme -н-, attached to stems ending in -ій- (e.g., *синонімічний* etc.), as well as the verb *функціювати* and its nominalized form *функціювання*, are represented in the written academic discourse of the scholarly journal “Linguistic Studies”. In this journal, forms of third-declension nouns in the genitive singular with the inflection -и (e.g., *художності*) occur somewhat less frequently than in “Ukrainian Language”, comprising 29.1% of all recorded instances. Additionally, among masculine inanimate nouns, occasional instances of the locative case with the endings -ові, -еві (-єві) have been documented.*

*The written academic discourse of the journal “Linguistics” demonstrates the lowest level of manifestation of dynamic language processes among the analyzed publications. The articles in this journal feature attributive adjectives with the suffixes -ічний / -ичний (e.g., *термінологічний*), as well as -ональний (e.g., *функціональний*), alongside structurally related verbal (*функціонувати*) and nominal (*функціонування*) forms. Third-declension genitive singular nouns with the ending -и appear only sporadically, comprising 5.2% of all recorded uses and occurring less frequently than grammatically similar forms with the ending -і.*

Key words: academic communication, scientific style, foreign language, adjective, noun, verb, word formation, suffix, dynamic processes in language.